

O prvo lil e Petresoro

Uvod

¹ Me, o Petar, o apostoli e Isuse Hristesoro, pisinava e Devlesere izabirimende kola živinena sar abandije rasejime ko Pont, ki Galatija, ki Kapadokija, ki Tikori Azija hem ki Vitinija,

² kolen o Devel o Dad džanda hem pana angleder izabirinda, a o Duho posvetinda, te oven poslušna e Isuse Hristese hem očistime lesere rateja:

Milost hem mir tumencar ano izobilje.

I dživdi nada

³ Nek ovel blagoslovime o Devel, o Dad amare Gospodesoro e Isuse Hristesoro. Ov amen ano plo baro milosrđe, e Isuse Hristesere ušibnaja taro mule, palem bijanda zaki dživdi nada,

⁴ zako nasledstvo savo nikad na properela, na rumini pe hem na šučola, a upre ko nebo arakhi pe tumende.

⁵ Tumen prekali vera injen zaštitime e Devlesere zoralipnaja te priminen o spasenje savoi spremno te mothoj pe ko kraj e vremesoro.

⁶ Adalese radujinen tumen iako akana ko hari vreme rastužinena tumen o razna iskušnja.

⁷ O nevoljei adathe te dokažinen o čačikanipe tumara verakoro, savi po vredno oto zlato. Čak hem o zlato, iakoi propadljivo, mora te ispitujini pe jagaja. Ađahar pali tumari vera ka priminen

hvala, slava hem čast, kad ka mothoj pe o Isus Hrist.

⁸ Iako na dikhljen le, tumen volinena le; iako na dikhena le akana, ano leste verujinena hem injen pherde slavnone radujibnaja savo naši lafencar te objasnini pe,

⁹ adalese so ostvarinena o cilj tumara verakoro: o spasenje tumare dušengoro.

¹⁰ Adava spasenje šukar istražujinde hem ispitu-jinde o proroci, kola prorokujinde oti milost e Devlesiri savi pripremimo tumende.

¹¹ On mangle te dodžanen kad hem sar adava spasenje ka ostvarini pe. Ko adava vreme uputinda len o Duho e Hristesoro kova inele ano lende, angleder vačerindoj e Hristesere patnjendar hem e slavatar savi avela palo adava.

¹² Olendei mothovdo da na služinde pumende, nego tumende kad vačerde akalestar soi akana mothovdo prekalo okola kola propovedinde o evandjelje ano Sveto Duho, kovai bičhaldo taro nebo. Akalai stvarija savendar bi čak hem o anđelja mangena te džanen.

Živinen sveto dživdipe

¹³ Adalese, pripreminen tumari godi, oven trezvena, tumaro pouzdanje pherdeste te ovel ani milost savi ka anel tumende o aviba e Isuse Hristesoro.

¹⁴ Sar o poslušna čhave e Devlesere, ma živinen sar angleder ano bidžandipe, kad injenle legarde požudencar.

¹⁵ Nego, sar soi sveto Okova kova vičinda tumen, hem tumen oven sveta ano sa so čerena.

¹⁶ Adalese soi ano Sveto lil pisime: “Oven sveta, adalese so me injum sveto.”

¹⁷ I te vičinena “Dade” e Devle kova na čerela razlika maškaro manuša, nego đijekhese sudini palo lesere delja, živinen ani dar anglo leste đikote injen sar abandije ki phuv.

¹⁸ Adalese so, tumen džanen da oto čučo način e dživdipnasoro, savo nasledinđen tumare pradadendar, na injen otkupime okoleja soi propadljivo, sar soi o srebro ili o zlato,

¹⁹ nego e dragocenone rateja e Hristesere, kova inele sar Bakroro bizi mana hem bizi mrlja.

²⁰ Ovi predodredime angleder o početak e svetosoro, a mothovđa pe ano akala poslednja vremenja zako tumenđe,

²¹ kola prekalo leste verujinena ano Devel, kova vazdinđa le taro mule hem proslavinđa le, te šaj tumari vera hem i nada oven ano Devel.

²² A akana, adalese so očistinđen tumare duše ađahar so injenle poslušna e čaćipnase te šaj čaćikane volinen tumare phraljen ani vera, taro sa o vilo volinen čaćikane jekh avere.

²³ Adalese so, injen palem bijande, na taro propadljivo seme, nego taro nepropadljivo, prekalo dživdo hem večno lafi e Devlesoro.

²⁴ Adalese so ano Sveto lil pisini:

“Svako i manuš sar i biljka

hem sai i slava olesiri sar i luludi ko polje;

i biljka šućola hem i luludi otperela,

²⁵ ali o lafi e Devlesoro ačhola zauvek.”

A adavai lafi o evanđelje savoi tumende propovedime.

2

¹ Adalese, frden tumendar svako bišukaripe hem prevara, svako licemerje, zavist hem ogo-varanje.

² Sar o tek bijande čhavore roden o čisto duhovno thud, te šaj olestar barjoventako spasenje,

³ te čače okusinde dai o Gospod šukar.

O dživdo bar hem o sveto narodo

⁴ Aven koro Isus, koro dživdo bar, save o manuša odbacinde, ali savoi izabirime hem dragoceno e Devlese ano jača.

⁵ Hem tumen injen sar o dživde bara, savendar o Devel gradini o duhovno hram, te oven sveto sveštenstvo kova prekalo Isus Hrist dela duhovna žrtve savei šukar e Devlese.

⁶ Adalesei zapisime ano Sveto lil:

“Ače čhivava ko Sion
o glavno bar,
o bar savoi izabirime hem dragoceno.
I ko ano leste verujini,
naka lađal.”

⁷ Ađahar, tumende kola verujinena, ovi dragoceno, a zako okola kola na verujinena pisini:

“O bar savo odbacinde o zidarija
ulo najbitno bar e čheresoro”

⁸ hem:

“bar ko savo zapninenena
hem stena savi ćerela len te peren.”

On perena adalese soi neposlušna zako lafi e Devlesoro, a adavai lenđe hem odredime.

⁹ A tumen injen izabirime manuša, carikano sveštenstvo, sveto narodo, narodo savo pripadini e Devlese. Ov vićinda tumen tari tomina ano plo ćudeso svetlost te vaćeren averenđe olesere slavna delja.

¹⁰ Angleder na injenle narodo, a akana injen e Devlesoro narodo. Angleder na priminđen e Devlesiri milost, a akana priminđen la.

¹¹ Manglalen, tumen injen sar abandije hem sar okola kola ale ko sveto. Adalese molinava tumen, ciden tumen taro tumare telosere požude kola borinena pe protiv tumare duše.

¹² Živinen šukar maškaro neverna, te šaj, iako optužinena tumen zako bišukaripa, dikhen tumaro šukar ponašiba hem te den slava e Devlese ko dive kad ka avel te sudini e svetose.

Valjani te pošujini pe i vlast hem e gospodaren

¹³ Zbog o Gospod, pokorinen tumen zaki svako manuškani vlast: bilo e carose sar e najbarese,

¹⁴ bilo e upravnikonenđe kolen o caro bićhali te kazninen okolen kola ćerena bišukaripe, a te pohvalinen okolen kola ćerena šukaripe.

¹⁵ Adalese so, akavai e Devlesiri volja: te šaj, ćerindoj šukar, phanden o muja e bigođakere manušengere kola vaćerena tumendar ano bidžandipe.

¹⁶ Živinen sar slobodna manuša, ali na sar okola kola koristinena pli sloboda sar izgovor zako bišukaripe, nego sar e Devlesere sluge.

¹⁷ Poštujinen sarijen, volinen tumare phraljen e vernikonen, daran e Devlestar, poštujinen e caro.

¹⁸ Tumen o sluge, pokorinen tumen tumare gospodarende ano sa o poštujiba, na samo okolende kolai šukar hem krotka, nego hem okolende kolai okrutna.

¹⁹ Adalese so, adavai zaki pohvala kad neko podnosini o nevolje hem trpini nepravedno, svesno da adava čerela zbog o Devel.

²⁰ Adalese so, so isi pohvalno ano adava te kazninena tumen zako tumare grehija, a tumen adava strpljivo trpinena? Ali, te trpinena čerindoj šukar, hem injen istrajna ano adava, adavai pohvalno anglo Devel.

²¹ Ko adava injen vičime, adalese so hem o Hrist trpinđa zako tumende hem ačhavđa tumende primer te džan lesere dromeja.

²² “Ov kova na grešindā

hem niti jekh hovajba na iklilo lesere mujestar.”

²³ Kad vređinde le, na irindā lende uvreda, hem kad patindā – nikase na pretindā, nego sa muklja upro Devel kova pravedno sudini.

²⁴ Ov korkoro upro plo telo legarđa amare grehija ko krsto, te šaj amen, ađahar so muljam e grehese, živina zaki pravednost. Ano lesere rane injen sasljarde.

²⁵ Adalese so, injenle sar o bakre save našaldile, a akana irinđen tumen koro Pastiri hem koro Čuvari tumare dušengoro.

3

Savetija zako roma hem romnja

¹ Ađahar hem tumen, romnjalen, pokorinen tumen tumare romenđe, čak hem te nesave olen-dar na verujinena e Devlesere lafese, te šaj oven pridobime zaki vera, na palo lafija nego palo tumaro ponašanje,

² dikhindoj o poštujiba hem i čistota ano tumaro ponašanje.

³ Ma te ovel tumaro šužipe ano izgled: ano ćeriba frizure, ano kitiba zlatoja ili ano urjajba šuže šeja.

⁴ Umesto adava, kitinen tumen andral šužipnaja savo na nakhela, savo avela oto krotko hem mirno duho, adalese soi adava dragoceno anglo Devel.

⁵ Adalese so, ađahar nekad kitinde pe o sveta đuvlja kolengiri nada inele ano Devel. On pokorinde pe pumare romenđe,

⁶ sar i Sara, koja inele pokorno e Avraamese hem vićinda le "gospodarona". Tumen injen lakere čhaja te ćerena okova soi šukar hem te na mukena ništa te daraj tumen.

⁷ Ađahar hem tumen, romalen, len ano obzir dai tumare romnja kasar živinena po bizoralo pol. Poštujinen len, adalese soi on, zajedno tumencar, nasledinice oto daro e dživdipnasoro. Tegani ništa naka terđol ko drom tumare molitvenđe.

O patiba zaki pravednost

⁸ I ko kraj, oven sare sar jekh ano misliba, saosećajna, volinen tumare phraljen, oven ljubazna hem ponizna.

⁹ Ma irinen bišukaripe zako bišukaripe ni uvreda zaki uvreda, nego blagoslovinen, adalese so ko adava injen vičime – te nasledinen o blagoslov.

¹⁰ Adalese soi ano Sveto lil pisime:

“Ko mangela te ovel le bahtalo dživdipe
hem te dikhel šukar dive,
nek arakhi pli čhib oto bišukaripe,
hem ple vošta oto hovajba;

¹¹ nek cidel pe oto bišukaripe hem nek ćerel
šukaripe,
nek rodel o mir hem nek del sa pestar te ačhol
ano leste.

¹² Adalese so, e Gospodesere jačha dikhena upro
pravedna,
hem lesere kana šunena lengere molitve,
ali e Gospodesoroi muj protiv okola kola ćerena
bišukaripe.”

¹³ Ko ka ćerel tumenđe bišukar te trudinena
tumen te ćeren okova soi šukar?

¹⁴ Ali, čak hem te patinena zbog i pravednost,
tumen injen blagoslovime. Ma daran oto lengere
pretnje hem ma oven uznemirime.

¹⁵ Nego, den čast e Hristese sar e svetone
Gospodese ano tumare vile hem oven uvek
spremna te odgovorinen svakonese ko tumendar
rodela objašnjenje oti nada savi ana tumende.

¹⁶ Ali ćeren adava krotko hem ano pošujiba. Nek tumari savest ovel čisto! Ađahar, te o manuša ogovorinena tumen, okola kola kaljarena tumaro šukar ponašiba ano Hrist, ka oven lađarde.

¹⁷ Adalese so, po šukari te patini pe ćerindoj okova soi šukar, tei adava e Devlesiri volja, nego ćerindoj okova soi bišukar.

¹⁸ Adalese so, o Hrist jekhvar zauvek mulo zako grehija – pravedno zako nepravedna – te anel tumen anglo Devel. Mudardoi ano telo, ali ano duhoi irime ano dživdipe.

¹⁹ Ano duho hem huljilo te propovedini e duhende ano phandlipe,

²⁰ kola angleder, e Nojese ano vreme, inele neposlušna e Devlese. O Devel strpljivo adžićerđa sa đikote ćerđa pe i barka ani savi samo nekobor džene – ukupno ofto – inele spasime prekalo pani.

²¹ Adavai pani slika oto krstiba savo akana spasini hem tumen adaleja so o Isus Hrist uštino taro mule. A adava nane thojba o melalipa e telosere, nego zavet e Devlese ani čisto savest.

²² O Hrist dželo ko nebo hem bešlo ko počasno than, oti desno strana e Devlesiri, kaj pokorinena pe lese o anđelja, o vlastija hem o zoralipa.

4

Te živini pe e Devlese

¹ Adalese, sar so o Hrist patinđa ano telo, zorjaren tumen hem tumen ano isto razmisliba. Adalese so, ko god patini ano telo, ačhavđa pe oto grešiba.

² Adalese o vreme savo ačhilo tumare dživdipnastar ano telo, nakhaven le pali volja e Devlesiri, a na palo ugodiba e manuškane požudende.

³ Adalese so dovoljnoi so nekad živinđen sar o manuša kola na džanen e Devlese: ano nemoralno živiba, ani požuda, ano mačojba, ano perverzna hem divlja slavlja, hem ano gadno idolopoklonstvo.

⁴ On čudinena pe sose hem tumen zajedno olencar na mukena tumen ano isto divljo hem nemarno živiba, pa adalese vredinena tumen.

⁵ Ali ka den računi Okolese kovai spremno te sudini e dživdende hem e mulende.

⁶ Adalese o evanđelje inele propovedime hem e mulende, te šaj, iakoi osudime sar manuša ano telo, živinen ano duho sar so živini o Devel.

⁷ Alo paše o kraj e svetosoro. Adalese oven razumna hem trezvena, te šaj molinen tumen.

⁸ Angleder sa, istrajno volinen jekh avere, adalese so o mangipe učhari but grehija.

⁹ Oven gostoljubiva jekh premalo avereste, bizo te gundinen!

¹⁰ Sar šukar upravnici oto razna darija e Devlesere, služinen jekh averese e daroja savo svako tumendar priminda e Devlestar.

¹¹ Te neko propovedini, nek ovel svesno da vačeri o lafija save o Devel dela le! Te neko služini, nek ovel svesno da služini e zoralipnaja save o Devel dela le, te šaj ano sa te proslavini pe o Devel prekalo Isus Hrist! Olese slava hem zoralipe zauvek. Amen.

E hrišćanengoro patiba

¹² Ma čudinen tumen, mle manglalen, zako požar savo thabljola maškar tumende te iskušini tumen. Adava so ovela tumencar nane ništa čudno!

¹³ Nego, radujinen tumen so učestvujinena ano e Hristesere patnje, sar te šaj radujinen tumen hem te oven bahtale kad ka ovel mothovdi lesiri slava.

¹⁴ Bahtale injen te vrediinde tumen zbog e Hristesoro anav, adalese so ana tumende živini o Duho e slavakoro, e Devlesoro Duho.

¹⁵ Nijekh tumendar te na patini sar ubica, sar čor ili sar nesavo aver zločinco, ili sar o manuš kova mešini pe ko averesere buća.

¹⁶ A te neko patini adalese soi hrišćanin, ma te lađal adalestar, nego nek slavini e Devle so akhari adava anav.

¹⁷ Adalese so, alo o vreme zako Sudo savo ka počini oto e Devlesoro čher. A te o Sudo počini amendar, savo tek kraj adžićeri okolen kolai neposlušna zako e Devlesoro evanđelje?

¹⁸ Adalese soi pisime:

“Te o pravedniko jedva spasini pe,
so ka ovel e biedevlesere manušeja hem e grešnikoja?”

¹⁹ Adalese, okola kola patinena pali e Devlesiri volja, nek poverinen pumare duše e vernone Stvoriteljese čerindoj šukar delja.

5

Uputstvija e starešinende hem e ternende

¹ A akana, me kova injum starešina, mangava te phenav nešto e starešinende maškara tumende. Me injum svedoko e Hristesere patnjendar hem ka učestvujuinav ani slava savi ka ovel amende mothovdi.

² Parvaren o stado e Devlesere savoi tumende poverime. Oven lesere nadglednici na adalese so mora, nego oti šukar volja – sar so o Devel mangela; na zbog i korist, nego sa vileja.

³ Ma oven sar gospodarija upro okolende kolai tumende poverime te brininen lendar, nego oven primer zako stado!

⁴ A kad ka mothoj pe o Najbaro pastiri ka priminen i krana oti slava, savi na properela.

⁵ Ađahar hem tumen, ternalen, pokorinen tumen e starešinende. A sare jekh premalo avereste urjaven tumen ani poniznost, hem služinen jekh averese, adalese so:

“O Devel protivini pe e barikanende,
a e poniznonende mothoj milost.”

⁶ Adalese, ponizinen tumen, talo zoralo vas e Devlesoro, te uzvisini tumen ko pravo vreme.

⁷ Sa tumari briga frden upro leste, adalese so ov brinini pe tumendar.

⁸ Oven uvek spremna hem džangavde pazinen. Adalese so, tumaroi protivniko, o beng, sar o lav savo vičini hem okolini rodindoj kas te hal.

⁹ Protivinen tumen lese, zorale ani vera, adalese so džanen da ista patnje arakhena hem tumare phraljen ano sa o sveto.

¹⁰ A o Devel, kovai milostivno ano sa, kova tumen prekalo Hrist Isus vičinda ani pli večno slava, ov tumen, pali tumari kratko patnja ka usavršini, učvrstini, zorjari hem utemeljini.

¹¹ Olese pripadini o zoralipe zauvek. Amen.

E Petresere završna pozdravija

¹² Pisindum tumende akava kratko lil adahar so pomožinda man o Silvan, kole dikhava sar vernone phrale, te opomeninav tumen hem te potvrdinav dai akava čačikani milost e Devlesiri. Zorale iceren tumen upro late.

¹³ Pozdravini tumen i khandiri ano Vavilon*, savi zajedno tumencar izabirime e Devlestar, hem o Marko, mlo čhavo ani vera.

¹⁴ Pozdravinen jekh avere ano mangipe.

Mir sarijende tumende kola injen ano Hrist.

* **5:13** Vavilon Akate o Petar kad vačeri Vavilon mislini upri diz Rim

I Biblija ki Arli romani čhib Srbija **Arli spoken in Balkans**

copyright © 2025 The Word for the World International

Language: Romani

Dialect: Balkans Arli

Contributor: The Seed Company

Romani Arli Bible

The Word for the World International

[www.twftw.org]

Arli romski jezik je rasprostranjen širom Balkana. Zbog toga je poznat i pod nazivom Balkanski romski jezik. Postoje i dijalekti Arlija koji nose druga imena. Arli ima dosta južnoslovenskih, persijskih, arapskih i turskih izraza.

Ovaj Arli prevod je najviše prilagođen Arli Romima koji žive u Republici Srbiji. Veoma je lagan za čitanje i slušanje zbog toga što u sebi ne sadrži zastarele Arli reči kojima se današnji govornici ne koriste u svakodnevnom govoru.

The Arli Romani language is spread throughout the Balkans. That is why it is also known as the Balkan Romani language. There are also dialects of Arli that bear other names. Arli has a lot of South Slavic, Persian, Arabic, and Turkish expressions.

This Arli translation is most suitable for Arli Roma who live in the Republic of Serbia. It is very easy to read and listen to because it does not contain outdated Arli words, rather, only words that today's speakers use in everyday speech.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jun 2025 from source files dated 27 Jun 2025

d6ffb03d-9ec1-5bf9-9050-d7a1d3bb30c6